

Startnotitie amusementshallen

-opiniërend-

Aanleiding

Er komen bij ons met enige regelmaat vragen ‘vanuit de markt’ binnen of er mogelijkheden zijn om in de gemeente Westerveld een speelautomatenhal (in de volksmond vaak ‘casino’ of ‘amusementshal’ genoemd) te exploiteren.¹

Soms gaat het om een oriënterende vraag, soms is de vraag meer concreet.

Deze vragen en het feit dat in een aantal ons omringende gemeenten speelautomaten - onder voorwaarden - zijn toegestaan, vormen aanleiding voor de vraag of beleid hierop wenselijk is.

Via deze notitie wil het college de mening van de raad peilen. Het is immers aan de raad die de kaders voor het al dan niet toestaan van dergelijke hallen – via verordening – stelt.

Overwegingen

De Wet op de kansspelen (Wok) geeft aan wanneer kansspelautomaten zijn toegestaan (nader uitgewerkt in het Speelautomatenbesluit 2000).

Voor kansspelautomaten is een aanwezigheidsvergunning nodig. Dit kan in twee soorten locaties:

- maximaal 2 in hoogdrempelige horecalocaties als cafe's en restaurants;
- speelautomatenhallen waar alleen (behendigheids- en kansspel) automaten staan.

De Wok (artikel 30c) verbiedt speelautomatenhallen, tenzij een gemeentelijke verordening (zoals de APV) dit - via vergunning - mogelijk maakt. Wij hebben geen verordening die ruimte biedt voor een kansspelautomatenhal in de gemeente.

Midden-Drenthe, Steenwijkerland en Meppel hebben speelautomatenhallen binnen de gemeentegrenzen, of hebben beleid dat die mogelijkheid biedt..

Het mogelijk maken van speelautomatenhallen zou een bijdrage kunnen leveren aan economische ontwikkeling en hoeft niet te leiden tot overlast, mits goed gereguleerd. Zoals vermeld, merken wij vanuit de markt belangstelling voor de ontwikkeling en exploitatie van speelautomatenhallen in onze gemeente, maar ons huidige beleid biedt daartoe geen mogelijkheden.

Verordening, APV en (ruimtelijk) beleid, vergunning

Willen we één of meer speelautomatenhallen (hierna: sah's) onder voorwaarden mogelijk maken, dan dient hiervoor een verordening door de raad te worden vastgesteld. Dit kan door de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) hierop aan te passen. Tegelijkertijd zullen voor de verdeling van speelautomatenhal(len) (zie hieronder schaarse vergunningen) en bijvoorbeeld het waarborgen van de volksgezondheid en openbare orde en veiligheid beleidsregels te worden vastgesteld. Ook zal het plan getoetst worden aan o.a. het bestemmingsplan en structuurvisie en/of toekomstige Omgevingsvisie.

In de verordening kan de exploitatie van sah's worden gereguleerd door aanvullende voorwaarden te stellen. Een vergunning voor een sah is een ‘schaarse vergunning’. O.g.v. jurisprudentie (‘Vlaardingen-arrest’) betekent dit dat een mogelijke vergunning niet bij voorbaat aan een specifieke belanghebbende kan worden uitgegeven.

In het beleid dienen de voorwaarden voor het verlenen van de vergunning te worden opgenomen, zoals gelijke kansen, openbaar, verdelingscriteria, procedure en adequate bekendmaking.

¹ Een casino is een uitgaansgelegenheid waar meerdere gokspelen (casinospelen) zijn, zoals black jack, roulette en speelautomaten). In Nederland is één legale aanbieder van dergelijke casinospelen: Holland Casino. Een speelautomatenhal is: een inrichting, bestemd om het publiek de gelegenheid te geven een spel door middel van speelautomaten te beoefenen.

Door ruimtelijke sturing, gekoppeld aan een maximumstelsel, kan overlast worden beperkt. Het onderzoek op grond van de Wet Bevordering Integriteitsbeoordelingen Openbaar Bestuur (Bibob) van de exploitant voorkomt, dan wel verkleint te kans, dat medewerking wordt verleend aan criminele activiteiten. De gemeente kan ook sturen op o.a. kwaliteit en borging van veiligheidsaspecten.

Voorwaarden exploitatievergunning:

- De integriteit van de exploitant en zijn of haar zakelijke relaties. Dit wordt getoetst aan de hand van een Bibob-onderzoek. Dit wordt ook gedaan bij wijziging of verlenging van de vergunning. Dit betekent dat de vergunning kan worden geweigerd of ingetrokken.
- Een exploitant moet beschikken over een werkplaats, of een contract hebben met een bedrijf voor reparatie- en onderhoudswerkzaamheden.
- Exploitatievergunningen worden afgegeven voor een x-aantal jaar (o.a. i.v.m. rendement op investering van een exploitant).

Vooraf dienen criteria opgesteld te worden voor het beoordelen van aanvragen. Ook de heffing van leges dient nader te worden uitgewerkt.

Maatschappelijk

In het algemeen wordt gesteld dat speelautomaten gokverslaving bevorderen. Daarbij worden jongeren vaak als het meest kwetsbaar gezien. Daarnaast is een speelautomatenhal een doelgerichte uitgaansgelegenheid die vooral door jongeren als hangplek wordt gebruikt. Teneinde de doelgerichtheid van de hal te versterken en impulsbezoek te matigen, wordt vergunningverlening beperkt tot inrichtingen waarvan de activiteiten gericht zijn op personen van 18 jaar en ouder.

Met het rijksbeleid Besluit werving, reclame en verslavingspreventie worden aan vergunde kansspelaanbieders kaders gegeven waarbinnen wervings- en reclameactiviteiten kunnen worden ontplooid. Zo worden zij verplicht om op zorgvuldige wijze vorm te geven aan wervings- en reclameactiviteiten en de consument te wijzen op voor- en nadelen van het aanbod van kansspelen. De branche zelf moet bijdragen aan de opsporing van potentiële probleemspelers onder meer door het verspreiden van folders en door het trainen van het personeel in het herkennen van de kansspelproblematiek bij de spelers.

Registratiesystemen kunnen worden gekoppeld zodat spelers met een entreeverbod bij een casino, bij een andere speelhal kunnen worden gesignaleerd. Mogelijk gaat een centraal landelijk register alle bezoekbeperkingen en entreeverboden bijhouden. Via deurbeleid worden jongeren (jonger dan 18 jaar) geweerd. Een verbod op alcoholische dranken verkleint de kans dat er lichtvaardig wordt gespeeld. Indien in hetzelfde gebouw één of meerdere horecagelegenheden aanwezig zijn waar alcohol geschonken wordt moeten deze strikt gescheiden zijn van de speelautomatenhal.

Openbare orde en beperking overlast

Om de openbare orde en veiligheid in de speelautomatenhal en de omgeving te waarborgen wordt er een aantal basis voorwaarden gesteld (niet uitputtend):

- een locatie met aandacht voor sociale veiligheid, voldoende parkeermogelijkheden in de nabijheid (of op eigen terrein), goed bereikbaar;
- de burgemeester kan de vergunning voor een speelautomatenhal weigeren als de woon- of leefsituatie in de omgeving van het bedrijf en/of de openbare orde nadelig wordt beïnvloed door de aanwezigheid van het bedrijf.
- de burgemeester kan overgaan tot intrekking of wijziging van de vergunning. Dit kan als aannemelijk is dat de houder of beheerder betrokken is bij verboden activiteiten of als hem ernstige nalatigheid kan worden verweten. Zoals bij het gelegenheid geven tot het spelen van kansspelen die in strijd zijn met de Wet op de kansspelen, drugsdelicten, heling en discriminatie.
- een legitimatie en registratieplicht voor iedere bezoeker via een gescheiden toegangscontrole van de speelautomatenhal;
- de exploitant is verantwoordelijk voor het reguleren van de overlast in een straal van 100 meter van de speelautomatenhal;
- cameratoezicht in de speelautomatenhal;

- Een Bibob-onderzoek wordt uitgevoerd bij de vergunningaanvraag. Momenteel is er geen Bibob-beleid in gemeente Westerveld. Er wordt aan gewerkt om dit te implementeren in 2021.
- Gemeenten houden toezicht op de naleving van de in die vergunningen gestelde voorwaarden. Dit toezicht kan door de politie, maar ook door gemeenteambtenaren worden uitgevoerd. De burgemeester kan een bestuurlijke boete opleggen als:
 - een kansspelautomaat zonder een aanwezigheidsvergunning is geplaatst
 - als voorschriften genoemd in de vergunning worden overtreden
 - als de houder van de aanwezigheidsvergunning personen jonger dan 18 jaar laat spelen
- Evaluatie en regulier overleg inbouwen met toezichthouders welzijn en mensenwerk, politie en gemeente.

Handhaving

Voor zover bekend heeft de exploitatie van speelautomatenhallen in andere gemeenten tot dusverre niet tot extra handhaving capaciteit geleid. Reguliere controles op de vergunningen worden door toezichthouders uitgevoerd. Overigens wordt hierbij opgemerkt dat de exploitanten verantwoordelijk zijn voor het reguleren van de overlast in een straal van 100 meter van de speelautomatenhal. Als er sprake is van overlast wordt de exploitant op zijn verantwoordelijkheid gewezen. Bij herhaalde overlast kan bestuursdwang worden toegepast.

Economisch belang

Bij onderbouwing en vergelijking van mogelijke gegadigden voor de exploitatievergunning is het relevant vooraf de gunning te definiëren naar en/of te toetsen op:

- naar welke type bezoekers wordt gekeken;
- welke directe structurele en indirecte werkgelegenheid deze ontwikkeling met zich mee brengt binnen de gemeente en regio;
- wat is het verzorgingsgebied en functionaliteit; met andere woorden (een hotel en/of restaurant en/of conferentiezalen hebben hierin een andere geografische omzetherkomst dan de bioscoop en een speelautomatenhal);
- wat is de spin-off: in hoeverre heeft het effect op afgeleide bestedingseffecten, zoals lokaal (taxi)vervoer, horeca-uitgaven, winkeluitgaven en entree voor museum.

Kernwaarden Westerveld

Kernwaarden van Westerveld zijn onder andere de natuur, diversiteit in kernen, een afwisselend landschap en kleinschaligheid. We zeggen ook wel eens: natuur, rust en ruimte. Deze aspecten van belang voor de uitstraling, beleving en positie als recreatie- en woongemeente en de werkgelegenheid in de gemeente. Een belangrijke vraag bij het al dan niet toelaten van 'amusemenstshallen' zoals hierboven bedoeld, is: welke waarden worden aan de kernwaarden van Westerveld toegevoegd?

Samenvattend:

- De gemeente kan onder voorwaarden een of meer speelautomatenhallen mogelijk maken. Hiervoor moet een verordening door de raad te worden vastgesteld, dit kan door de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) hiervoor aan te passen.
- Beleidsregels voor speelautomatenhallen dienen te worden vastgesteld voor het waarborgen van de volksgezondheid en openbare orde en veiligheid (waaronder Bibob- beleid). Ook de verdeling van de schaarse vergunningen is bij het waarborgen van belang.
- Vanuit ruimtelijke ordening zal per locatie / aanvraag een beoordeling plaatsvinden. (los van de toetsingcriteria voor een vergunning). Qua bestemming valt een sah onder ‘vermaaksfunctie. Ter illustratie: de meeste horecabestemmingen zijn gericht op verstrekken van maaltijden en/of logies en vallen niet onder ‘vermaak’.

Overwegingen Raad

1. Wel of geen verdere voorbereiding om een of meerder sah's toe te staan in de gemeente.
2. Welke belangen zijn er (ongetwijfeld niet uitputtend)?
 - a. Kernwaarden Westerveld;
 - b. Volksgezondheid (gokverslaving);
 - c. Openbare orde en veiligheid;
 - d. Economisch;
 - e. Omgeving.